Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering
11 november 2021

Datum
6 oktober 2021

Zaaknummer
018426865

Onderwerp
Transitievisie Warmte Urk

Aan de leden van de raad,

Voorgesteld besluit

1. De Transitievisie Warmte Urk vast te stellen.

Inleiding
In de duurzaamheidsvisie is de duurzaamheidsambitie van de gemeente Urk vastgelegd. De gemeente Urk volgt hierbij de landelijke ambitie zoals verwoord in het Klimaat akkoord om uiterlijk in 2050 energie neutraal te zijn. Een belangrijk onderdeel daarvan is afscheid nemen van aardgas. Om voldoende tijd te hebben om deze transitie vorm te geven moeten we nu al starten. Ook vanuit het Rijk ligt er de opdracht om als gemeente uiterlijk eind 2021 een eerste “Transitievisie Warmte” op te stellen. Het afgelopen jaar is samen met de verschillende partners gewerkt aan een eerste versie van de Transitievisie Warmte Urk (in het vervolg TVW genoemd). In deze TVW wordt de route naar een aardgasvrij Urk geschetst.

In onderstaande tekst worden de belangrijkste aspecten van de TVW toegelicht aan de hand van het proces en de koers die de gemeente Urk voorstelt.

Proces
We zijn in november 2020 begonnen met het opstellen van deze TVW. De TVW is niet door de gemeente alleen opgesteld. We hebben samengewerkt met onze inwoners en bedrijven zoals netbeheerder Liander, woningcorporatie Patrimonium, waterschap Zuiderzeeland, Natuur- en Milieufederatie Flevoland, waterbedrijf Vitens, bedrijvenkring Urk en het Energie Expertise Centrum Flevoland. Ook zijn verschillende afdelingen van de gemeente, zoals openbare ruimte, communicatie en duurzaamheid, betrokken bij het schrijven van de Transitievisie Warmte.

Gestart is met het verzamelen van informatie en het uitvoeren van analyses om een WAT- kaart en een WANNEER- kaart op te stellen. De WAT-kaart bevat de kansrijke manieren om de gebouwen op Urk duurzaam te verwarmen. En de WANNEER-kaart geeft de op dit moment wenselijke volgorde aan. Deze kaarten zijn met de stakeholders besproken voor feedback en zijn leidend geweest voor het bepalen van de strategie. De conceptversie van de TVW heeft twee weken ter inzage gelegen bij de stakeholders en inwoners. De reacties en de manier waarop deze zijn verwerkt in de visie zijn opgenomen in de Reactienota. Deze is als bijlage toegevoegd. Het resultaat van het doorlopen proces ligt u nu ter vaststelling voor, in de vorm van de TVW.

Koers van Urk
De TVW is het plan hoe we op Urk de komende dertig jaar aan de slag gaan om gebouwen aardgasvrij te maken. We weten ons einddoel in 2050, maar we weten nog niet precies hoe we er komen. In de TVW staat welke routes we de komende jaren op Urk kunnen nemen.

Urk heeft een grote woningbouwopgave, waarvan de realisatie van de Zeeheldenwijk met circa 1600 woningen, het beste voorbeeld is. Sinds juli 2018 dienen woningen aardgasloos gebouwd te worden. De focus tot 2030 ligt daarom ook op het aardgasloos ontwikkelen van de Zeeheldenwijk. Na 2030 zijn bestaande wijken op Urk aan de beurt om van het aardgas te gaan. Dat betekent niet dat er in de tussentijd geen stappen worden gezet bij bestaande bouw. Met Patrimonium wil de gemeente onderzoeken of we een voorbeeld project bij de huurwoningen kunnen opstarten. Daarnaast zet de gemeente in op isolatie en energiebesparing bij de bestaande bouw. Dit zijn de zogenaamde 'geen-spijt maatregelen'. Energie die niet nodig is, hoeft namelijk ook niet opgewekt te worden. Dat draagt bij aan onze opgave om de woningen aardgasloos te verwarmen in 2050. Initiatieven vanuit inwoners zijn natuurlijk altijd welkom. Dat kan ook vóór 2030.

In de periode tot 2030 kunnen we ook leren van ervaringen die worden opgedaan door andere gemeenten. De technieken ontwikkelen door en mogelijkheden voor aardgasloze verwarming kunnen veranderen. Ook de financiering van de transitie is een vraagstuk die de komende jaren meer beantwoord zal worden. Deze kennis en inzichten dragen bij aan het scherper krijgen van de juiste en meest haalbare oplossingen per buurt. Iedere 5 jaar wordt daarom de TVW herzien. De uitwerking per buurt vind veelal plaats in een wijkuitvoeringsplan. Dat is een vervolgstap in de warmtetransitie.

Beoogd resultaat / effect
In 2050 moeten alle woningen en gebouwen op Urk van het aardgas af zijn. De TVW beoogt richting te geven aan deze transitie naar een aardgasvrij Urk, zodat inwoners ook in de toekomst gebruik kunnen maken van betaalbare warmte.

Argumenten
1.1 Opdracht vanuit het Rijk
Om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden voldoende tijd te geven om mee te kunnen in deze transitie naar een aardgasvrij Urk, is het van belang om duidelijkheid te geven over hoe de gemeente dit proces voor ogen heeft. De TVW biedt informatie over de opgave, de mogelijke alternatieve verwarmingsbronnen, technieken en het tempo waarmee we op Urk over zullen stappen op duurzame warmte. In het Klimaat akkoord is afgesproken dat alle gemeenten uiterlijk eind 2021 een TVW vaststellen, daaraan voldoen wij met het vaststellen van dit document.

1.2 Routekaart richting 2050
De TVW is het slotstuk van veel overleg met verschillende stakeholders. Het is echter pas het begin van de werkelijke transitie. De TVW is als het ware de routekaart richting 2050 en beschrijft de uitgangspunten en aandachtspunten voor het vervolgproces. Door inzicht te geven in de globale route naar aardgasvrij Urk, krijgen inwoners en bedrijven een eerste handelingsperspectief hoe zij bij kunnen dragen aan deze transitie.

1.3 Samen

De transitie richting aardgasvrij Urk is een proces dat we samen met de inwoners en bedrijven op moet pakken. Alleen ga je het niet redden als gemeente. Vandaar dat in het proces van het afgelopen jaar veel energie gestoken is om samen met inwoners en stakeholders in gesprek te gaan. De bewoners zijn op verschillende manieren gevraagd input te leveren. Alleen is hier geen gebruik van gemaakt. Dit beleid raakt de bewoners nog niet direct. De verwachting is dat op het moment dat we per buurt aan de slag gaan en het concreet wordt voor de bewoners, de interesse gaat ontstaan. Dat is ook onze ervaring met andere projecten. Daarentegen hebben de verschillende stakeholders in het hele proces actief deelgenomen en input aangeleverd. Denk dan aan partijen als netbeheerder Liander, woningcorporatie Patrimonium, waterschap Zuiderzeeland, Natuur- en Milieufederatie Flevoland, waterbedrijf Vitens, bedrijvenkring Urk en het Energie Expertise Centrum Flevoland. Hun input is verwerkt in het document dat nu voor ligt.

1.4 Ter inzage legging

Op drie momenten in het proces zijn de inwoners / stakeholders betrokken. Aan de voorkant is iedereen in de gelegenheid geweest om input aan te leveren hoe zij aankijken tegen deze opgave voor Urk. Vervolgens kon bij de uitwerking in verschillende sessies deelgenomen worden om mee te denken. Deze input is verwerkt in de concept TVW, die in september twee weken ter inzage heeft gelegen. Diverse partijen hebben hierop gereageerd. De reacties zijn positief en in lijn met het proces zoals we dat gezamenlijk doorlopen hebben. In bijgevoegde Reactienota zijn de reacties weergegeven en is ook aangegeven op welke wijze het in de TVW is verwerkt.

Evaluatie

Om in 2050 helemaal aardgasvrij te zijn moeten we nu starten met de eerste stappen. Er wordt daarbij ingespeeld op de ruimtelijke ontwikkelingen en de kansen die zich in de buurten voor doen. De TVW geeft in grote lijnen de richting weer. Waarbij we nu focussen op de twee grote ruimtelijke ontwikkelingen op Urk. De intentie is om de TVW om de 5 jaar te herzien of eerder indien gewenst.

Kosten, baten, dekking

In dit besluit wordt de route beschreven, maar geen specifieke middelen gevraagd.

De onderzoeken die nu voorgesteld worden kunnen gefinancierd worden binnen de reguliere begroting van Team Duurzaamheid.

Het Rijk heeft aangegeven bij het uitzetten van deze opgave, dat zij de onrendabele top zullen financieren. Dit geldt zowel voor het proces, uitvoering als personele capaciteit. Vandaar dat wij de komende jaren aanvullende middelen kunnen verwachten om deze opgave te realiseren. Op dit moment is nog niet bekend wanneer dit beschikbaar komt en hoeveel. Deze middelen zijn echter wel nodig om de omschreven ambitie na 2030 vorm te kunnen geven. Zonder deze middelen zal de transitie naar aardgasvrij in heel Nederland stagneren en ook op Urk.

Bijlage

- Transitievisie Warmte d.d. 6 oktober 2021 als PDF toegevoegd en via deze link https://warmtetransitie.urk.nl/ als I-report te raadplegen;
- Reactienota d.d. 6-10-2021.

Burgemeester en Wethouders van Urk,

C.H van den Bos, burgemeester

C.J.M. Swart, gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Zaaknummer
018426865

De raad van de gemeente Urk,

op voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk d.d. 6 oktober 2021

gezien het advies van Commissie I d.d. 26 oktober 2021

besluit:

De Transitievisie Warmte Urk vast te stellen.

Urk, 11 november 2021,

De raad van de gemeente Urk,

de griffier, de voorzitter,